

Výročná správa obsahuje mnoho ďalších zaujímavých informácií a je sprevádzaná podrobnými prílohami o kvalite, environmentálnej udržateľnosti, medzinárodnej spolupráci, sociálnych aspektoch, IT, ochrane údajov a Európskej patentovej akadémii.

Viac informácií, ako aj celá výročná správa úradu je dostupná na webovej stránke [EPO](#).

Zdroj: EPO

Európa vedie v inováciách vodohospodárskych technológií

Podľa štúdie s názvom *Inovácie v technológiách súvisiacich s vodou*, ktorú publikoval Európsky patentový úrad, Európa celosvetovo vedie vo vývoji nových technológií v sektore vodného hospodárstva. Európske vynálezy predstavujú až 40 % všetkých vynálezov vo vodohospodárskych technológiách. Za európskymi vynálezmi nasledujú technické riešenia z USA (23 %), Japonska (12 %) a Kórejskej republiky (5 %).

Štúdia analyzujú medzinárodné patentové rodiny zistila, že spoločnosti, výskumníci a vynálezcovia z 39 členských štátov EPO tvorili 40 % všetkých medzinárodných patentových rodín vo vodohospodárskych technológiách v rokoch 1992 až 2021. Z výskumu vyplýva, že najrýchlejšie sa rozvíjajúcou oblasťou v posledných rokoch je efektívna úprava vody, so zameraním na automatizáciu a riadenie čistiacej prevádzky.

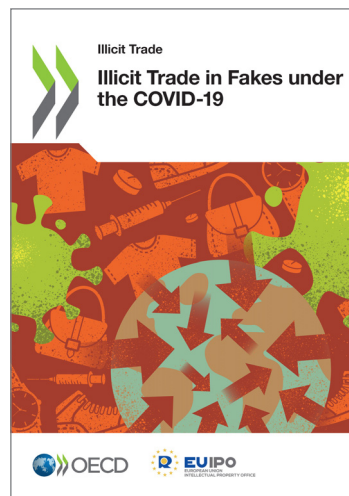
Európski vynálezcovia vedú vo všetkých hlavných oblastiach vodohospodárskych technológií vrátane zberu pitnej vody, efektívneho využívania vody, čistenia odpadových vôd a ochrany pred povodňami. Vedúcimi európskymi krajinami sú Nemecko (12 %), Francúzsko (5 %), Spojené kráľovstvo (4 %), Holandsko (3 %) a Taliansko (3 %). Tieto krajiny (aj s podporou vynálezov z ostatných európskych krajín) zohrávajú kľúčovú úlohu v inováciách a vývoji technológií, ktoré pomáhajú riešiť globálne výzvy v oblasti vodného hospodárstva, čím Európa ako celok prispieva k ochrane životného prostredia a k zlepšeniu kvality života po celom svete.

Zdroj: EPO a ÚPV SR

Správy z EUIPO

Nezákonný obchod s falzifikátmi počas pandémie Covid-19

Začiatkom apríla zverejnil Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) v spolupráci s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) novú štúdiu, ktorá sa zaoberá nezákonným obchodom s falzifikátmi počas pandémie Covid-19.

Pandémia Covid-19 výrazne ovplyvnila takmer všetky oblasti ľudskej činnosti, dokonca aj oblasť falšovania a nezákonného obchodu, ktorá sa prelína

so širšími výzvami v oblasti presadzovania práv duševného vlastníctva. Podvodníkom, ktorí sú zainteresovaní v nezákonnom obchode, pandémia otvorila nové možnosti zisku. Rozsiahle obmedzenia v pohybe osôb a tovarov, narušenie dodávateľských reťazcov, uzatváranie podnikov, silný dopyt po liekoch, ochranných pomôckach a testoch alebo obmedzené kapacity orgánov činných v trestnom konaní sú všetko faktory, ktoré formovali prostredie nezákonného obchodu. Počas pandémie došlo k výraznému posilneniu obchodu s falšovaným tovarom.

Štúdia odhaľuje, že počas pandémie sa do popredia dostali najmä sfalšované zdravotnícke pomôcky vrátane respirátorov, rúšok, rukavíc a hygienického oblečenia. Mnohí spotrebiteľia sa pri nákupe týchto výrobkov obrátili na digitálne platformy z dôvodu nedostatku tohto tovaru v tradičných predajniach. Súčasne sa prudko zvýšil dopyt po vitamínoch, najmä po vitamíne C. Táto zmena v správaní spotrebiteľov (preferencia nákupu na internete) ponúkla falšovateľom nové možnosti, ktoré v rámci nezákonného obchodu aj využili. Podľa štúdie EUIPO a OECD prudký nárast podielu falšovaného tovaru (najmä masiek) vzrástol od druhého štvrtroka v roku 2020. V druhej polovici roka 2021 podiel týchto falšovaných výrobkov klesol a vrátil sa na úroveň pred vznikom pandémie.

Organizovaný zločin sa v oblasti falzifikátov nesústredil iba na ochranné zdravotnícke pomôcky, využil prechod spotrebiteľov na nákup na internete a falšované tovary rozšíril na celý rad výrobkov od kozmetiky, hračiek, oblečenia až po potraviny a nápoje. Štúdia uvádza, že podiel colných zásahov týkajúci sa týchto kategórií výrobkov bol počas

Zelené ochranné známky EÚ

Pri príležitosti Svetového dňa duševného vlastníctva 25. apríla 2024 predstavil EUIPO aktualizáciu¹ štúdie s názvom *Zelené ochranné známky EÚ*.² Podľa štúdie podiel prihlášok zelených ochranných znáмок EUTM naďalej rastie s rastúcim záujmom o udržateľnosť.

Z analýzy vyplýva, že v roku 2022 sa 14,5 % všetkých prihlášok, čo predstavuje 19 659 EUTM, týkalo tovarov alebo služieb zameraných na ochranu životného prostredia a udržateľný rozvoj. To predstavuje viditeľný nárast z 13,3 % zaznamenaných prihlášok, ktorý bol evidovaný v roku 2021.

Najväčším pôvodcom prihlášok zelených EUTM je Čína s počtom 3 720. Spomedzi členských štátov Európskej únie eviduje najvyšší počet prihlášok Nemecko s 3 297 zelenými EUTM, čo pre Nemecko predstavuje 2,7 % nárast v porovnaní s rokom 2021.

Pokiaľ ide o podiel zelených ochranných znáмок EUTM na celkovom počte prihlášok ochranných znáмок, vedie Švajčiarsko s 21,6 % podielom.

V rámci EÚ má najvyšší podiel na zelených EUTM Slovinsko s 19,8 % (103 prihlášok), pričom zo všetkých členských štátov Európskej únie Slovinsko zaznamenalo najvyšší nárast v porovnaní s rokom 2021, až +7,8 %. Slovensko za rok 2022 eviduje 48 prihlášok zelených EUTM. Oproti roku 2021 zaznamenalo Slovensko 3,2 % pokles v počte podaných prihlášok zelených EUTM.

Zo štúdie tiež vyplýva, že medzi firmami v Európskej únii sú zelené EUTM na vzostupe, a to aj napriek tomu, že v roku 2022 došlo k miernemu poklesu takýchto prihlášok – z 21 281 prihlášok v roku 2021 na 19 659 prihlášok v roku 2022. V roku 2022 podali firmy z Európskej únie historicky najvyšší počet prihlášok zelených EUTM, a to takmer 12 000, čo predstavuje 14 % podiel zo všetkých EUTM. Hoci toto číslo zaostáva za 15,5 % podielom prihlášok podaných firmami z krajín mimo Európskej únie, najnovšie trendy dokazujú, že tento rozdiel sa v posledných rokoch výrazne znižuje – dlhodobý trend naznačuje výrazný rast zelených EUTM v Európskej únii.

Celá štúdia je dostupná na webovej stránke [EUIPO](#).

Zdroj: EUIPO

Operácia JAD PIRATES I

Začiatkom mája 2024 EUIPO zverejnil štúdiu zameranú na boj proti pašovaniu falšovaného tovaru na vonkajších hraniciach Európskej únie vrátane námorných hraníc. Analytická štúdia vychádza z výsledkov operácie s názvom JAD³ PIRATES I, ktorú koordinovala agentúra Frontex v rámci projektu EMPACT⁴. Napriek jej krátkodobosti (trvala len 11 dní) operácia priniesla pozoruhodné zistenia:

- odhalilo a zaistilo sa viac ako 1 milión falšovaných výrobkov určených na distribúciu a spotrebu v Európe;
- medzi zaistenými falšovanými výrobkami boli elektronické zariadenia, textil, obuv, kozmetické výrobky, tabakové výrobky, hračky, automobilové a náhradné diely, elektrické bicykle a pod.;
- bolo zadržaných viacero nebezpečných alebo potenciálne nebezpečných tovarov – napr. insekticídy, osivo, lieky, herbicídy;
- zaistený bol aj nezákonný tovar, ako napríklad drahé kovy, falošné peniaze a omamné látky;
- okrem falšovaných výrobkov boli zaistené aj mnohé obaly, etikety a neoznačené výrobky, z čoho vyplýva, že tento druh tovarov sa prepravuje oddelene a etikety na výrobky sa lepia až na miestach určenia, čo výrazne komplikuje identifikovanie pôvodu daných tovarov.

1 V septembri 2021 predložil Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo prvýkrát štúdiu o Zelených ochranných známkach EÚ (z angl. názvu Green EU trade marks) a ich analýzu medzi rokmi 1996 – 2020. V roku 2023 EUIPO predstavil prvú aktualizáciu tejto štúdie, resp. trendov zelených EUTM, v rámci ktorej sa analyzovali údaje do decembra 2021. Aktuálna aktualizácia, ktorú EUIPO predstavil v roku 2024, zhrňa údaje do decembra 2022.

2 Zelené ochranné známky EÚ (EUTM) sú definované ako prihlášky, ktoré v opisoch tovarov a služieb obsahujú aspoň jeden „zelený“ termín, teda termíny súvisiace s ochranou životného prostredia a udržateľným rozvojom.

3 Názov „JAD“ vychádza z anglického spojenia „a Joint Action Day“ (spoločný akčný deň).

4 T. j. Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestného činu (skr. EMPACT).

Zo štúdie vyplýva, že falšovaný tovar pochádzal najmä z Číny a Turecka, pričom balkánska trasa sa stala významným spôsobom dopravy na dovoz falšovaného a pašovaného tovaru na trh EÚ.

Počas tejto operácie bola zlikvidovaná aj ilegálna tovareň na výrobu značkového oblečenia v Taliansku, ktorá zamestnávala nelegálnych migrantov. Pracovníkom boli zhabané doklady totožnosti páchatelmi trestnej činnosti, čo je charakteristické pri vykorisťovaní nelegálnych migrantov. Nelegálna migrácia je jedným z fenoménov, ktorý sa tiež podarilo identifikovať na hranici medzi Bulharskom a Tureckom. Počas týchto jedenástich dní bolo hlásených 143 nelegálnych prekročení hraníc cez balkánsku trasu.

Zo štúdie vyplýva, že operácia JAD PIRATES I poskytla obraz (okrem nelegálnej migrácii) aj o širokej škále tovarov, ktoré sa do Európskej únie dostávajú cez vonkajšie hranice. Tiež poskytla obraz o činnosti zločineckých organizácií, ktoré sa rýchlo prispôbujú dopytu spotrebiteľov a zároveň sú schopné zvyšovať kvalitu falšovaného tovaru tak, aby bol pre kupujúcich čoraz viac atraktívnejším a od originálnych produktov ťažšie rozlíšiteľným.

EUIPO naďalej apeluje na potrebu zvýšenej informovanosti o možných rizikách pre bezpečnosť, zdravie a ochranu práva priemyselného vlastníctva v súvislosti s podporou kúpy a predaja falšovaného tovaru.

Viac informácií je dostupných na webovej stránke [EUIPO](#).

Zdroj: EUIPO

Kampaň Hraj fér: milióny Európanov kupujú falšované športové vybavenie a sledujú nelegálne športové vysielanie

V roku 2024 sa európsky kontinent stal centrom športových podujatí, ako sú majstrovstvá Európy vo futbale, Tour de France a olympijské a paraolympijské hry v Paríži. Pri tejto príležitosti Európsky úrad pre duševné vlastníctvo spustil kampaň Play Fair – Hraj fér, ktorá sa zameriava na negatívne účinky falšovania a pirátstva v športovom odvetví a fanúšikov vyzýva, aby športové podujatia sledovali v oficiálnom vysielaní a kupovali si autorizovaný tovar.

- Podľa EUIPO až 12 % občanov EÚ sleduje športové podujatia z nelegálnych zdrojov, pričom mladí ľudia vo veku 15 až 24 rokov tvoria veľkú časť podporovateľov nelegálneho streamovania.

Nelegálne online streamovanie generuje nelegálne príjmy vo výške jednej miliardy eur ročne.

- Až 10 % mladých ľudí vo veku 15 až 24 rokov vedome nakupuje falšované športové vybavenie. Falzifikáty v športovom vybavení spôsobujú výrobcovi straty vo výške 850 miliónov eur ročne, čo zodpovedá 11 % z celkového predaja v tomto sektore. Najvyššie finančné straty, ktoré dosahujú stovky miliónov eur, zaznamenáva Francúzsko, Rakúsko a Holandsko, ale i Rumunsko, Litva a Maďarsko.
- Z monitorovacích aktivít⁵ EUIPO vyplýva, že mnoho Európanov stále nevníma, že falzifikáty majú vážne ekonomické a sociálne dôsledky vrátane straty pracovných miest a poškodenia značiek.

Prostredníctvom tradičnej mediálnej kampane, ale aj kampaňou na sociálnych sieťach sa EUIPO s podporou ďalších partnerov a európskych krajín usiluje zdôrazniť význam ochrany duševného vlastníctva, ale aj poukázať na negatívne dôsledky podpory falšovaných tovarov a podpory pirátstva.

Výkonný riaditeľ EUIPO João Negrão uviedol: „Je dôležité hrať fér, či už ide o hráčov na ihrisku, alebo divákov doma. Práva duševného vlastníctva, ktoré stoja za týmito podujatiami, chránia a umocňujú naše zážitky ako fanúšikov, podporujú športovcov a inšpirujú budúcich majstrov Európy a sveta. Sledovaním oficiálnych prenosov a kupovaním licencovaných produktov zabezpečujeme, aby naše milované športy prekvitali aj pre ďalšie generácie.“

Všetky súvisiace materiály s kampaňou Hraj fér sú dostupné na webovej stránke [EUIPO](#).

Zdroj: EUIPO Spring Campaign Press Release

⁵ Výraz v sebe zahŕňa číselné údaje, vyjadrenia a závery, ktoré vychádzajú z publikácií EUIPO (Porušovanie autorských práv online v EÚ 2023; Obchod s falšovaným tovarom, ktorý predstavuje riziko pre zdravie, bezpečnosť a životné prostredie; Hospodársky vplyv falšovania v odvetviach odevov, kozmetiky a hračiek v EÚ a i.). Publikácie sú dostupné na webovej stránke [Monitorovacieho strediska EUIPO](#).

Mediácia pri sporoch o zrušení ochrannej známky EÚ

Mediačné centrum EUIPO poskytuje mediačnú službu alternatívneho riešenia sporov všetkým stranám zapojeným do sporov týkajúcich sa duševného vlastníctva, ktoré sú predmetom konania pred EUIPO.

Mediácia umožňuje stranám dosiahnuť priateľské urovanie ich sporu pred EUIPO s pomocou mediátora. Úlohou mediátora je viesť proces a pomáhať stranám dosiahnuť dobrovoľné a vzájomne uspokojivé riešenie sporu. Mediátor je neutrálny a nestranný a nemá právomoc rozhodnúť prípad. Úlohou mediátora nie je poskytovať právne poradenstvo, navrhovať riešenia, zastupovať ktorúkoľvek stranu alebo rozhodovať o podstate veci. Vyrovnanie je konsenzuálne a strany sa musia dohodnúť na jeho podmienkach.

Od 1. júla 2024 môžu strany zapojené do konania o zrušení ochrannej známky EÚ kedykoľvek po podaní žiadosti o zrušenie požiadať o využitie mediácie pri riešení sporu.

Mediačná služba je bezplatná, dobrovoľná, dostupná prostredníctvom online platformy. Viac informácií o mediácii, jej výhodách a o tom, ako o ňu požiadať je dostupných na internetovej stránke [Mediačného centra EUIPO](#).

Mediácia v prípade neplatnosti dizajnov a námietok proti ochrannej známke EÚ sa zavedie v roku 2025.

Zdroj: ÚPV SR a EUIPO

Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo zverejnil kľúčovú štúdiu o legislatívnych opatreniach v oblasti trestného práva v boji proti zločinom duševného vlastníctva

Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO) publikoval rozsiahlu štúdiu, ktorá poukazuje na významné rozdiely v legislatívnych opatreniach týkajúcich sa trestného práva medzi členskými štátmi EÚ v súvislosti s vážnymi a organizovanými zločinmi proti duševnému vlastníctvu. Táto štúdia, ktorá je súčasťou prebiehajúcich iniciatív EÚ v rámci Európskej multidisciplinárnej platformy proti kriminálnym hrozbám, zdôrazňuje potrebu posilniť právne rámce na boj proti čoraz sofistikovanejším zločinom v oblasti duševného vlastníctva, ako sú falšovanie ochranných známok, pirátstvo autorských práv, krádež obchodného tajomstva, hacking a pranie špinavých peňazí.

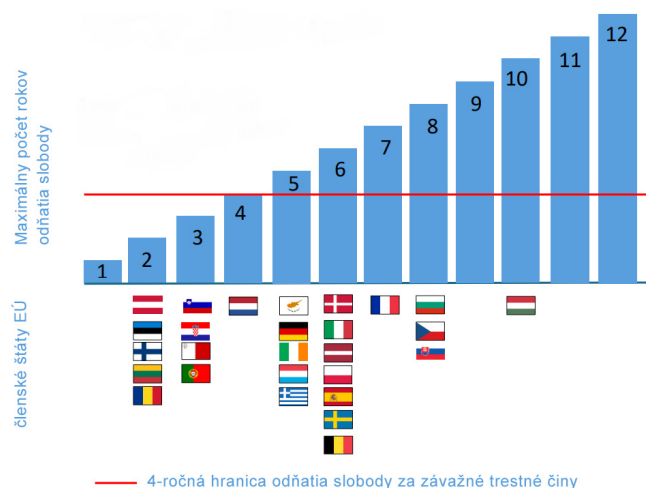
Keďže zločiny proti duševnému vlastníctvu naďalej ohrozujú inovácie a hospodársky rast, štúdia vyzýva na neodkladné prehodnotenie a sprísnenie trestných sankcií v členských štátoch EÚ. Zvlášť dôležité sú zistenia o nejednotnosti v maximálnych trestoch odňatia slobody za tieto zločiny v rámci EÚ, čo môže ohroziť účinné presadzovanie práva a odstrašovanie páchatelov.

Kľúčové zistenia štúdie EUIPO

1. Nerovnomernosť trestov v rámci EÚ

Maximálne tresty za zločiny proti duševnému vlastníctvu sa medzi členskými štátmi značne líšia. Zatiaľ čo niektoré krajiny poskytujú za tieto zločiny tresty odňatia slobody na viac ako 10 rokov, iné majú maximálne tresty pod hranicou štyroch rokov, čo je považované za hranicu pre vážne trestné činy. Napríklad za falšovanie ochranných známok 9 z 27 členských štátov EÚ počíta s maximálnou sankciou pod štyri roky odňatia slobody.

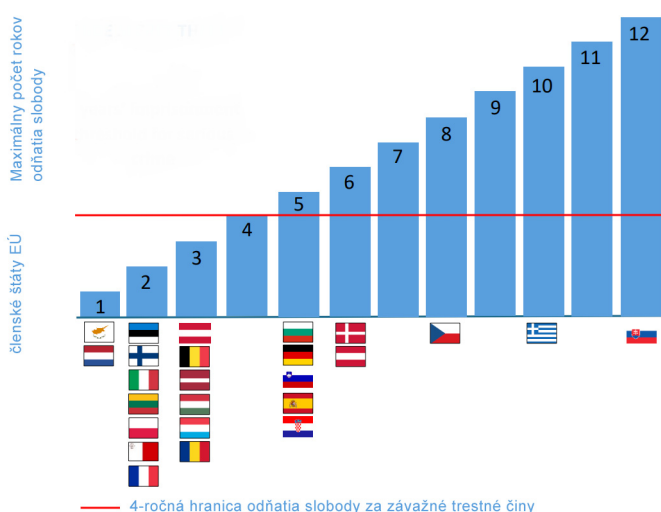
Graf 1: Falšovanie ochranných známok – maximálny trest v EÚ

2. Nedostatočná kriminalizácia krádeže obchodného tajomstva

Kým väčšina členských štátov EÚ (25 z 27) trestne stíha krádež obchodného tajomstva, dve krajiny vôbec nezabezpečujú trestnoprávnú zodpovednosť za tento zločin.

Graf 2: Krádež obchodného tajomstva – maximálny trest v EÚ

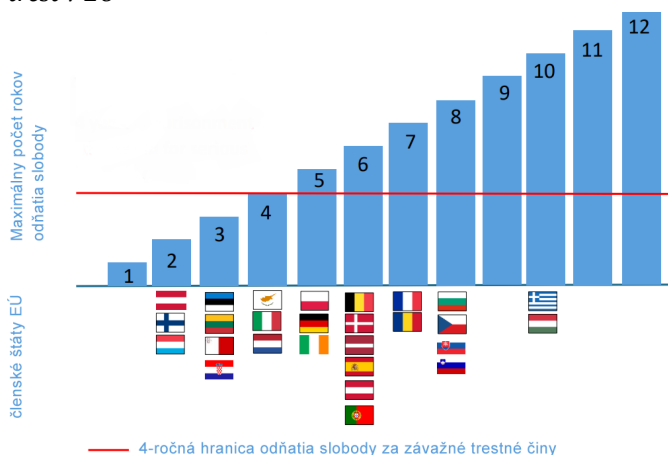

Slovenská republika má v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EÚ stanovený najvyšší možný trest odňatia slobody za krádež obchodného tajomstva, ktorý môže dosiahnuť až 12 rokov. Pri krádeži obchodného tajomstva až 15 z 27 štátov EÚ počíta s maximálnou sankciou pod štyri roky odňatia slobody.

3. Pirátstvo autorských práv

Všetky členské štáty EÚ kriminalizujú pirátstvo autorských práv, ale maximálne tresty sa opäť líšia, čo môže viesť k rôznemu stupňu odstrašovania a presadzovania práva v rámci Únie.

Graf 3: Pirátstvo v oblasti autorských práv – maximálny trest v EÚ

4. Podvody a hacking

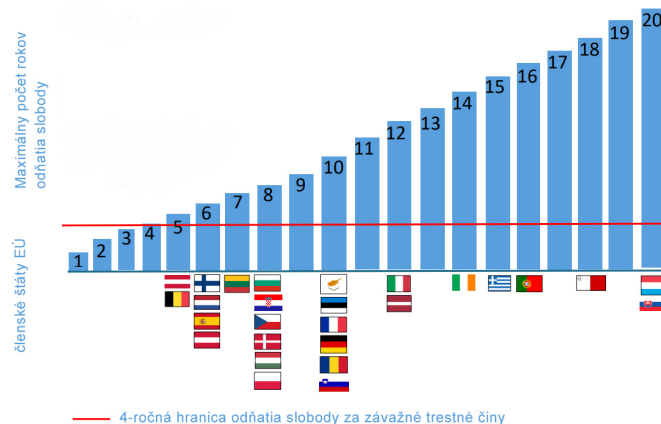
Trestné činy súvisiace s podvodmi a neoprávneným prístupom do počítačových systémov sú kriminalizované vo všetkých členských štátoch, ale podobne ako pri ostatných zločinoch sa maximálne tresty značne líšia.

5. Pranie špinavých peňazí

Pranie špinavých peňazí je v súvislosti so zločinnými duševného vlastníctva stíhané vo všetkých členských štátoch, ale tresty sa líšia, pričom niektoré krajiny poskytujú maximálne tresty až do výšky 20 rokov odňatia slobody. Slovensko a Luxembursko majú v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EÚ stanovený najvyšší možný trest odňatia slobody za pranie špinavých peňazí, ktorý môže dosiahnuť až 20 rokov. Žiadna krajina neuvádza trest pod štyri roky za tento typ trestného činu.

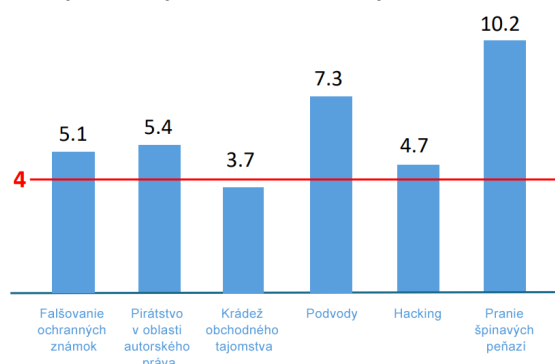
Zistenia EUIPO majú za cieľ informovať o budúcich legislatívnych zmenách a podporiť odporúčania Európskej komisie na posilnenie presadzovania práv duševného vlastníctva. Štúdia je kľúčovým zdrojom pre tvorcov politik, právnych odborníkov a orgány činné v trestnom konaní, ktoré sa snažia čeliť vyvíjajúcim sa hrozbám spojeným so zločinnými v oblasti duševného vlastníctva.

Graf 4: Pranie špinavých peňazí – maximálny trest v EÚ

Ako ukazuje uvedený graf, ktorý sumarizuje priemerný maximálny trest odňatia slobody v 27 členských štátoch EÚ za falšovanie ochranných známkok, pirátstvo v oblasti autorských práv, krádeže obchodného tajomstva, podvody a pranie špinavých peňazí a priemerné maximálne tresty sa medzi týmito trestnými činmi výrazne líšia, čo odráža rôznu závažnosť, ktorú im jednotlivé právne systémy pripisujú.

Graf 5: Porovnanie priemerných maximálnych trestov odňatia slobody za analyzované trestné činy

Štúdia vyzýva na dodržanie opatrení v boji proti falšovaniu a na posilnenie presadzovania práv duševného vlastníctva.

Viac informácií a prístup k celej správe nájdete na webovej stránke EUIPO.

Zdroj: EUIPO